

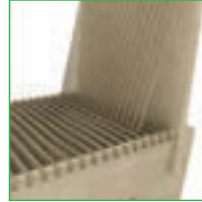
Teknoloji Tasarım ve Çevre ilişkisi 5

Bu bölümde geri dönüşümlü malzemelerden yapılabilecek basit ama kullanışlı ve oldukça ucuz çözümlerlerin örnekleri üzerinde duracağız. Seçtiğimiz malzemeler, ahşap ve ahşap türevi ambalaj artıkları, kutuları ve palet parçaları... Bunlara genellikle artık, çöp ya da yakılacak malzeme diye bakmanın ötesine geçip; bu malzemelerden neler yapabiliriz, nasıl kullanabiliriz, nasıl eğlenceli bir biçimde onları geri kazanabiliriz sorularına cevaplar arayacağız.

Günümüzde, gündelik hayatta kullandığımız ürünleri, kullanım ömürlerini tamamladıktan sonra nasıl değerlendirebileceğimiz ve geriye kazanım biçimimiz giderek önem kazanıyor. Özellikle, ambalaj malzemelerinin kısa yaşam ömürlerini tamamladıkları süreçler sonunda, onlara yeni kullanım olanakları yaratma becerisi, tasarımcı, üretici ve tüketici üçgeninde giderek heyecan uyandıran bir uğraşa dönüşüyor. Dünyayı daha temiz ve anlamlı kılmak için, yaratıcılığın gücünün ön plana çıktığı yeni bir boyut olarak güncel ve eğlenceli süreçleri tanımlıyor.

Günümüzde çevre sorunlarının artan önemi, sadece dögüsel olarak çevre bilinci için yeterli görülüyor. Bu düşünceyle 2005 yılında yeni bir kavram olarak “yeniden düşün” sürecinin de ortaya çıktığını daha önce tartışmıştık . Ürünlerin ve ambalajların kullanıldıktan sonra ne olacağı /ne olabileceği, ne şekilde geriye kazanılabileceği ya da başka bir ürüne dönüşebileceği yaklaşımları da bütünsel tasarım eyleminin sessiz ve etkili bir boyutu haline geldi. Artık günümüzde bu kapsamda düzenlenen yarışmalar giderek önem kazanıyor; salt “artık” malzemeleri kullanarak yapılan ürünlere verilen “yaratıcı” değer zorunlu olarak artıyor.

Muzzy adlı ürün, ambalaj sanayinde yaygın olarak kullanılan 8 mm kontraplak levhaların, geriye kazanımı yoluyla, iç ve dış mekânlarda rahatlıkla kullanılabilecek bir oturma birimi.

Malzemesi, kontrplak ve keten iptir. Ürünün tasarımında; alışılmışın dışında herhangi bir metal ürün; çivi, vida hiç bir kimyasal bağlayıcı, yapıştırıcı kullanılmamasıyla, bütün malzemelerin %100 geri dönüşümü hedeflenmiş. Ürünün yapımı kadar, bakımı ve onarımı çok kolay bir şekilde gerçekleştirilebilmesi mümkün.

Ürün, kendin birleştir yap şeklinde düşünülmüş. Panel yüzeyler ve ipler ile yapısal dayanıklılık sağlanması hedeflenmiş. Oturma yüzeyleri, minderler ile desteklendiğinde, kullanıcı rahatlığı artırılabilir. Para-

lel iplerin oluşturduğu oturma yüzeyi, esnekliğiyle rahatlığı artırıyor.

Aşağıda açık şekli görülen sandalyenin, parçalarının azlığı ve kolay üretilebilirliği kadar, eğlenceli montaj kolaylığıyla, özellikle dış mekan kullanımı düşünüldüğünde ilginç bir çözümleme olarak karşımıza çıkıyor.

Hakan Gürsu

Dr., ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü

